ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JUNE 17, 1976 No. 111. VOL. LXXXIII

ВІДБУВСЯ ДЕВ'ЯТИЙ З'ЇЗД УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ

Норт Колінс, Н. Й. (Р. С.). — Дев'ятий (Міжкрайовий) З'їзд Уладу Старших Пластунів, на якому учасники нарад обрали нових головних булавних, відбувся тут на Пластовій Оселі „Новий Сокіл" біля Боффало в днях 12 і 13-го червня. З'їзд обрав Бориса Сірського з Торонта, члена куреня „Гайдамаки", головним булавним старших пластунів, та Ірку Дичковську, також з Торонта, членку куреня „Ті, що греблі рвуть", головною булавною старших пластунок. Їхня каденція триватиме три роки.

Під час виборів в неділю 13-го червня виринуло питання, чи старше пластунство повинно очолювати двоє головних булавних (пластунів і пластунок), чи один булавний або булавна, подібно як в Уладі Пластунів Сеньйорів. Приявний на З'їзді голова Головної Пластової Булави пл. сен. Роман Рогожа вияснив учасникам, що, згідно зі статутом, провід Уладу Старших Пластунів складається з двох головних булавних та їхніх булав. Тоді учасники винесли резолюцію, щоб у майбутньому змінити статут так, щоб на чолі проводу старших пластунів стояв один головний булавний, чи булавна. Така зміна статуту може бути ухвалена з'їздом Конференції Українських Пластових Організацій, який відбудеться при кінці цього року.

З'їздом старших пластунів проводила президія у складі: Юрій Кузьмович — предсідник, Діяна Гаврилюк і Юрій Яримович — писарі. Зареєстрованих учасників З'їзду було 120, а на оселі під час З'їзду було близько 200 осіб, зключно із гістьми з Америки та з Канади. Приявний на З'їзді Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський виголосив слово, в якому порушив проблеми старшого пластунства.

В суботу, 12-го червня, учасники мали нагоду вислухати два панелі і включитись в дискусії на теми: „Роля УСП в Пласті та в громаді" і „Старше пластунство, студентство і рух опору в Україні". Першим панелем проводив модератор Євген Чолкан з Торонта а панелістами були: Ганя Шиптур з Віндзору, яка представила статистичну аналізу УСП; Олег Кандиба з Торонта з міркуваннями про „непотребу УСП"; та Ксеня Одежинська з Філядельфії, яка говорила про нові напрями в програмі УСП. Борис Сірський був модераторм другого панелю. В ньому Андрій Фединський з Клівленду, бувший пластун і представник „Смолоскипу", пояснив, як старший пластун може ближче зв'язатися з рухом опору в Україні, а Андрій Бандера, представник торонтонського Комітету Оборони Мороза, розказав про співпрацю між організаціями в акціях оборони політв'язнів.

Український Евхаристійний Комітет плянує виставку, концерт

Філядельфія (Н. Н.) — Дня 9 червня 1976 р. відбулося чергове засідання Евхаристійного Комітету Української Католицької Митрополії у Філядельфії. Під час нарад обговорено справу влаштування виставки у „Сівік Сентер", що буде влаштована в першому тижні серпня ц. р. в часі Евхаристійного Конґресу. Ціль виставки: показати питоменність Української Церкви в її історичному розвою; стан цієї Церкви в Украні й у вільному світі. До предложеного пляну виставки подано поправки й зуваги та рішено, щоб Комісія у справі виставки відбула окреме засідання 17-го червня ц. р. Опрацьований плян виставки має бути предложений Комітетові до апробати.

Обговорено релігійну програму Дня Молоді, що має відбутися 6-го серпня 1976 року.

Устійнено програму релігійного Концерту, що відбудеться 6-го серпня 1976 в „Академі оф Мюзік". Квитки вступу вже замовлені й будуть готові в аступному тижні.

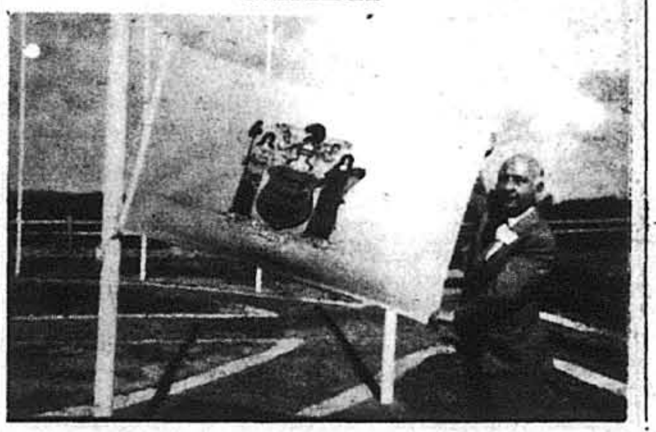
Розглянено пропозицію, щоб у часі Евхаристійного Конґресу відслужити Божественну Літургію українського обряду там, де в ній могла б взяти участь більша кількість вірних. Рішено поробити в цій справі відповідні заходи та розвідатися про можливості. Засідання закінчено молитвою.

Конференція Учителів Шкіл Українознавства відбудеться з кінцем цього тижня

Елленвіл, Н. Й. (Х. К.). — З кінцем цього тижня, від п'ятниці до неділі, 18-20-го червня, 1976 р. тут на Оселі СУМА відбудеться Всеамериканська Конференція Учителів Шкіл Українознавства. Спонзором цієї Конференції є Шкільна Рада УККА. Перша сесія розпочнеться в п'ятницю, 18 червня о год. 5:00 вечора, реєстрацією, а відкриття, вибір почесної і ділової президій намічені на год. 8:00 вечора. Опісля буде доповідь д-ра Е. Жарського, голови Шкільної Ради, і голови Централі Опікунів Шкіл Українознавства інсп. Д. Березовського на тему „Теперішній стан українського шкільництва та його проблеми". В суботу о год. 10:00 слідуватимуть дальші доповіді на теми: „Завдання і форма української школи в країнах нового поселення" — д-р І. Гурин, і „Українознавство чи українолюбство" — д-р Р. Трач. Під час пополудневої сесії відбудеться панель на загальну тему: „Розвиток шкіл українознавства в майбутньому", в якому візьмуть участь учителі із 8-ми шкіл українознавства. Рівнож відбуватимуться окремі сесії, присвячені: розглядові змін програми плянів навчання, звітам інспекторів і директорів шкіл, методичні лекції із предмету культури та семінар дошкілля. О год. 7:00 вечора відбудеться спільна вечеря, товариська зустріч, виміна думок і оглядання виставки шкільних підручників. В неділю рано, після Служб Божих, Конференція продовжуватиметься у формі звітів референтур Шкільної Ради і змін програм плянів навчання. Закриття Конференції намічується 2:00 по пол, спільним обідом і прийняттям резолюцій.

Конференція відбудеться в 100-річчя „Емського указу". До ділового комітету Конференції входять члени Управи Шкільної Ради УККА: голова д-р Р. Дражньовський, члени — д-р О. Лужницький, д-. Є. Федоренко і Христина Кульчицька.

В ДЕНЬ ПРАПОРА У ВІСКАНСІНІ ВІДБУЛАСЯ ЗВОРУШЛИВА ЦЕРЕМОНІЯ ПОШАНИ ДЛЯ „ДАВНЬОЇ СЛАВИ"

Йосип Лисогір біля прапору стейту Ню Джерзі перед його піднесенням на машт.

Фредонія, Вісканісн. — В селі Вобека, недалечко цього міста в стейті Вісканісн, 14-го червня 1885-го року 19-літній учитель місцевої Стоні Гілл школи, Бернард Сіґренд, в приявності учнів цієї школи підніс високо на машт зоряний американський прапор та запропонував, щоб кожного року в тому дні відзначати День Прапора, вшановуючи тим „Давню Славу". 31 рік пізніше, 30-го травня 1916, тодішній президент ЗСА Вудро Вілсон вперше проголосив день 14-го червня Днем Прапора в цілій країні і від того часу цей День відповідно відзначається. Ініціятиву в цьому святкуванні мають американські патріотичні братські Союзи, включно з українськими, із Крайовим Братським Конґресом у проводі.

Святкування Дня Прапора мали зокрема врочистий і зворушливий характер в цьому році, в якому Америка і світ відзначають 200-річчя Незалежности ЗСА. В тому Дні — як уже коротко інформовано, — в цій же місцевості зібралося понад три тисячі осіб, переважно високих репрезентантів федерального і стейтових урядів, щоб небуденними церемоніями вшанувати „Давню Славу". Церемонія включала піднесення на маштах прапорів усіх стейтів у порядку їхнього приступлення до Унії і, вкінці, піднесення зоряної „Давньої Слави" під звуки Національного гимну та патріотичних маршів і пісень. Стейт Ню Джерзі, який був третім з черги за його приступленням до Унії, репрезентував на цій врочистості головний предсідник Українського Народного Союзу, Йосип Лисогір, разом з пані Елізабет Т. О'Нейл із стейтового Братського Конґресу, і вони піднесли на машт прапор Ню Джерзі та опісля в імені Стейту підписали відповідний документ, що його вмуровано в окрему урну і заховано на місці першого встановлення Дня Прапору з тим, що урна має бути відкрита в році 2000-ному і тоді ці документи будуть прочитані.

Подібні інформації про це торжественне святкування цьогорічного Дня Прапора будуть подані в одному з чергових видань „Трибуни УНСоюзу".

Бідні найбільше потерпіли від совєтського митного грабунку

Ню Йорк, Н. Й. (Ігор Длябога). — З огляду на те, що в суботу, 12-го червня ц. р., уряд Совєтського Союзу підвищив тарифу на пересилку пачок до СССР, тут, на долині міста, протягом минулого тижня приміщення висилкових аґенцій не могли помістити людей, які намагалися вислати пакунки своїй родині за залізну заслону ще за ціну старого мита. Деякі з тих людей простояли цілий день заки дісталися до середини, щоб надати пакунки.

На деякі товари піднесено оплату на 600 відсотків, одначе пересічно мито зросло на 200 відсотків. Власник одного висилкового бюра пояснив, що досьогодні тарифа на пересилку хутра, правдивого чи штучного, виносила 19.8 рублів, а відтепер треба буде платити 125 рублів за правдиве хутро, а 45 рублів за штучне. Мито на хустки, в залежності від розмірів, було нижче двох рублів, одначе сьогодні за пересилку від якихнебудь хусток треба буде заплатити чотири рублі.

Ці підвишки тариф не тільки що загрожують припиненням висилок пачок в Україну і до інших країн поза залізною заслоною, але також перекреслять існування висилкових аґенцій. Власники тих висилкових аґенцій, як і ті люди, які звичайно пересилали пакунки три або чотири рази річно, твердять, що число пересилок значно зменшиться, якщо цілковито не припиниться.

Минулого тижня пересічно 50 осіб щоденно заходило до кожної з трьох українських висилкових аґенцій. Половина з них залишилася перед замкненими дверима. Цей натовп людей збільшив 5-10 разів рух у висилкових бюрах у порівнянні з цим самим часом минулого року.

Деякі люди, які часто висилають пакунки в Україну, казали, що вони цього року вже не будуть спроможні висилати ці пакунки в Україну. Інші знову заявляли, що вони не спроможні оплатити нового мита і зовсім припинять посилки. Люди, що висилають ці пакунки, це переважно старші емерити, в яких немає грошей на великі пакунки і вони їх розділюють на два, три чи більше. Один чоловік, який належить до цієї категорії людей, сказав, що в нього в Україні жінка і рідня, які без його підтримки не зможуть вижити, бо совєтський уряд не дає їм пенсії і ці посилки, що їх вони отримують з Америки, для них конечні. Проте, через підвишку посилкової тарифи він далі неспроможний їм допомагати.

В одному із найбільших

(Закінчення на стор. 4-ій)

ВАЛЕНТИН МОРОЗ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВСІ ЗНУЩАННЯ НАД НИМ, ПСИХІЧНО ЦІЛКОМ ЗДОРОВИЙ, ЗРІКАЄТЬСЯ СОВЄТСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ТА ПРОХАЄ ПОЛІТИЧНОГО АЗИЛЮ В ЗСА—ІНФОРМУЄ ЙОГО ДРУЖИНА РАЇСА В ІНТЕРВ'Ю З „ВАШІНҐТОН СТАР"

Вашінґтон. — Український історик Валентин Мороз, довголітній в'язень совєтських концтаборів та тюрем і тепер предмет психіятричного „обслідування" в горезвісному Інституті ім. Сербського в Москві, не зважаючи на всі нелюдські знущання над ним, психічно цілком здоровий, зрікається совєтського громадянства та прохає політичного азилю в Америці — інформує його дружина Раїса в довшому інтерв'ю з кореспондентом місцевого щоденника „Вашінґтон Стар", надрукованому на першій сторінці цієї газети з вівтірка, 15-го червня. Вістка та інтерв'ю у „Вашінґтон Пості" в дослівному українському перекладі звучать:

ЖІНКА РОЗПОВІДАЄ ПРО УВ'ЯЗНЕНОГО УКРАЇНЦЯ

Раїса Мороз

Український історик Валентин Мороз провів 10 років в совєтських в'язницях і таборах праці за „антисовєтську пропаґанду і аґітацію" як автор есеїв, які викривають сталінську спадщину і закликають українців протестувати проти політики уряду, наміреною на знищення української культури, мови та ідентичности. Він став символом українського дисидентського руху. Тепер він перебуває в психіятричному заведенні для „перевірки", що на Заході оцінюється як можливий крок до ув'язнення на життя без суду.

Філіпп Шендлер кореспондент газети „Вашінґтон Стар", при допомомозі перекладачів з Комітету Оборони Валентина Мороза, перевів телефоном інтерв'ю з Раїсою Мороз в Івано-Франківську, Українська ССР.

ЗАПИТ: Після шістьох років у в'язниці після його останнього засуду за його писання — де перебуває під цю пору Валентин Мороз?

ВІДПОВІДЬ: Від 10-го травня він є в Сербському Інституті для психіятричного бадання.

ЗАПИТ: Чи існують будь-які можливості, що уряд дозволить вашій родині еміґрувати?

ВІДПОВІДЬ: Я не знаю, чи вони на це дозволять. Я не маю ніякого поняття. Не знаю, чи нам можна цього сподіватися. Він просив мене переказати, що він зрікся совєтського громадянства з уваги на теперішні і раніші заходи проти нього та відношення уряду до нього. А це все таке нелюдське. А тепер ще й це — запроторення здорової людини в психіятричне заведення. Він зрікається громадянства СССР і просить Конґрес ЗСА про політичний азиль. Він просив мене сказати це тому, бо

(Закінчення на стор. 4-ій)

ОФОРМЛЮЄТЬСЯ КОМІСІЯ ДЛЯ СЛІДКУВАННЯ ЗА ПОРУШУВАННЯМ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В СССР

Вашінґтон. — Віцепрезидент Нелсон Рокефеллер і речник Палати Репрезентантів Карл Альберт подали до відома прізвища 12-ох сенаторів і конґресменів, які ввійшли в склад 15-членної комісії для слідкування за порушеннями людських прав, ґарантованих Гельсінкською декляраціює, яку в серпні минулого року підписали голови 30-ох европейських держав, ЗСА і Канади. Як відомо, законопроєкт про встановлення такої комісії, внесений конґресменкою Міллісент Фенвік і сенатором Кліффордом Кейсом з Ню Джерзі, був апробований минулого місяця Сенатом і Палатою Репрезентантів ЗСА та підписаний президентом Фордом в четвер, 3-го червня. Комісія складається із 12 законодавців і трьох представників уряду ЗСА — по одному із Державного Департаменту та Департаментів оборони і торгівлі, яких має наменувати президент Форд.

В склад комісії входять слідуючі сенатори: демократи Клерборн Пелл з Ровд Айленд, Дік Кларк з Айови, Ричард Стовн з Фльориди, Патрик Лічі з Вермонту і республіканці Кліффорд Кейс з Ню Джерзі і Джеймс Баклі з Ню Йорку.

Палату Репрезентантів в комісії заступають: демократи Данте Фасель з Фльориди, який очолюватиме комісію, Сидні Єйтс з Ілліной, Джонатан Бінґгем з Ню Йорку, Пол Саймон з Ілліной і республіканці Джон Бюкенан з Алабами і Міллісент Фенвік з Ню Джерзі.

Бюджет комісії встановлений на суму 350,000 дол. і чекає затвердження конґресовою бюджетовою комісією.

Комісія слідкування за порушеннями людських прав, завданням якої буде інформувати Конґрес ЗСА про порушення людських прав і намічувати протизаходи для уряду ЗСА, плянує розпочати працю в серпні цього року.

Збільшуються американські голоси в обороні Мороза

Морріставн, Н. Дж. — Газета „Ню Джерзі Курієр-Нюз", в редакційній статті у виданні з понеділка, 14-го червня, виступила в обороні Валентина Мороза, гостро засуджуючи Совєтський Союз за переслідування цього українського історика та інших інакодумаючих людей в СССР.

Вказуючи на працю стейтового відділу Комітету Оборони Валентина Мороза, особливо заходи інж. Ігоря Кошмана, про якого була поміщена окрема стаття в цьому ж числі газети, „Ню Джерзі Курієр - Нюс" запитує реторично: „Чи можуть американці приглядатися спокійно, як спотворюється ум Валентина Мороза? Чи ми заслуговуємо на свободу, іґноруючи брутальний гніт в інших країнах світу?" — і відповідає із сильним наголошенням „ні"!

В заключенні газета сильно рекомендує новоствореній комісії для слідкуванням за порушеннями людських прав, ґарантованих Гельсінкською декляраціює, приступити негайно до праці і вглянутися в справу Валентина Мороза та інших політв'язнів в СССР.

КАНАДСЬКІ НАУКОВЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ МОРОЗА

Торонто. (Комітет оборони Валентина Мороза) — На підставі інформацій, одержаних з Совєтського Союзу 10 червня ц. р., „експертиза", чи „діягноза", Валентина Мороза ще дальше продовжується і тому всі акції в його обороні треба продовжувати і посилити. Валентин Мороз подав до відома „психіятрам" в Інституті ім. Сербського, що він комісії, яка переводить „експертизу", не визнає та поставив домагання, щоби в ту комісію були включені психіятри із західнього світу. На прохання Раїси Мороз і за посередництвом Комітету оборони Валентина Мороза, Асоціяція канадських психіятрів формує комісію, яка була б готова поїхати до Москви перевірити стан здоров'я Мороза. Його дружина і син мали з ним побачення 7 червня. Фізично Мороз виглядав погано. Про заходи в обороні її чоловіка в західньому світі Раїса Мороз знає.

Комітети оборони Валентина Мороза в Торонті і Монтреалі опублікували 9 червня в найбільш впливовій франкомовній монтреальській газеті „Le Devoir" відкритий лист, звернений до совєтських властей з вимогою звільнення Валентина Мороза. Лист підписали біля 350 канадських науковців, включно з деякими президентами університетів, деканами факультетів і найбільш визначними науковцями Канади. 10-го червня той відкритий лист був також опублікований в монтреальській франкомовній газеті „Le Jour", а 11го червня в Оттавській газеті „The Citizen". Ще перед тим, 3 червня, Комітет опублікував цей лист в "The Ottawa Journal". Опублікування цього відкритого листа фінансово уможливили Комісія Прав Людини СКВУ, Жіночий Відділ Комітету Українців Канади в Торонті, Організації Визвольного Фронту, ОДУМ та ряд інших установ і поодиноких осіб.

Від 24 травня до 5 червня ц. р. в Квебек Сіті відбувалися конференції канадських наукових товариств, де члени Комітету оборони Валентина Мороза інформували учасників конференції про Мороза і збирали підписи під згаданий відкритий лист.

Комітет оборони Валентина Мороза в Монтреалю ви-

(Закінчення на стор. 4-ій)

НАДІЯ СВІТЛИЧНА ЗАКІНЧИЛА СВІЙ СТРОК, ЗВІЛЬНЕНА З КОНЦТАБОРУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Надія Світлична, арештована в квітні 1972 року за т. зв. „антирадянську діяльність" і засуджена на 4 роки позбавлення волі, закінчила свій табоворий строк і була звільнена в травні ц. р.

Надія Світлична народилася 1936 року в Донбасі. Вона закінчила Київський університет і була членом комсомолу. До 1968 року Н. Світлична працювала в Київському радіо, а згодом як бібліотекар. В 1969 році одружилася з Данилом Шумуком. В них є син Ярема. Коли в січні 1972 року почалися арешти в Україні, Надію Світличну викликали кожного дня до КҐБ на допити, а в квітні її арештували. Її судив Київський обласний суд 23-24 березня і її обвинувачували у збереженні рукопису споминів її чоловіка, Данила Шумука.

Надія Світлична перебувала чотири роки в Мордовському концтаборі ч. 3, разом з іншими українськими політв'язнями — Стефанією Шабатурою, Іриною Стасів, Оксаною Попович, Іриною Сеник та Ніною Строкатою (звільненою при кінці 1975 року).

Брат Надії Світличної, Іван Світличний, далі знаходиться в Пермському концтаборі. Він засуджений на 7 років таборів і 5 років заслання.

Амальрик одержав дозвіл виїхати з СССР

Москва. — В понеділок, 14-го червня, письменник Андрей Амальрик, автор книжки „Чи проіснує Совєтський Союз до 1984 р.", одержав офіційне повідомлення з бюра паспортів в Москві, що він може виїхати з СССР. Як відомо, совєтський суд засудив Амальрика за опублікування його книжки на 3 роки концтаборів, а після відбуття кари йому не дозволено жити в Москві в помешканні його дружини. Письменник до великої міри іґнорував зарядження КҐБ і міліції, приїжджав до Москви і залишався на помешканні, хоч йому кількаразово грозили арештом. Потім, на окремому переслуханні в КҐБ, Амальрикові запропонували — „в'язниця, або виїде до Ізраїлю". Він вибрав це друге, хоч заявив закордонним кореспондентам, що зовсім не заміряє їхати до Ізраїлю, а поїде в Голляндію, де йому пропонували місце на одному з університетів. Однак його бажанням є переселитись до ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Скажімо своє слово

Правиборча гарячка для намічення демократичного і республіканського кандидатів на президента Америки в цьогорічних листопадових виборах уже практично закінчилася і тепер приходить чергова фаза — намічення політичних платформ обох великих партій, які мають бути схвалені на недалеких уже крайових конвенціях цих партій.

У правиборах кандидатів на президента ми, виборці українського роду, сказали своє слово радше „тихо", бо своїми голосами на кандидатів нашого вибору. Тепер черга на платформи і в цій справі повинні заорати слово в першу чергу Українські Крайові Комітети обох партій, Демократичної і Республіканської, бо такі існують, щонайменше на папері, а в імені всіх повинен забрати голос таки наш Український Конгресовий Комітет Америки, головно в справах американської закордонної політики, зокрема американсько - совєтських відносин, бо в цій справі ми цілком певно всі однозгідні, не тільки як американські демократи чи республіканці, але й як члени чи прихильники наших власних, українських угруповань. Справа політики детанту, совєтська народовбивча політика „злиття націй", брутальне порушування і заперечування людських прав у Совєтському Союзі, введені тепер нові розбишацькі митні оплати від дарових посилок до Совєтського Союзу та безліч всяких інших совєтських беззаконств повинні мати відповідний відгомін у виборчих платформах американських партій, а їх усунення повинно бути передумовою будь - яких торговельних чи інших американсько - совєтських взаємин. Про це ми повинні подбати.

Добру нагоду довести це до відома американського народу та, зокрема, кандидатів на високі екзекутивні і законодавчі державні пости, дає нам запланований Український Тиждень у Вашінґтоні, зокрема Українська Всенародна Маніфестація та Репрезентаційний Концерт в суботу, 26-го червня. Деякі з наших постулятів будуть виписані на наших транспарентах під час нашого „Походу Волі" від пам'ятника Вашінґтонові до пам'ятника Шевченкові. Але вони матимуть тим більше значення і тим більшу силу, чим більше нас маршуватиме під цими транспарентами та під нашими зоряним американським і синьо - жовтим українським прапорами. Отже, якщо ми маємо коли добру нагоду „встати і бути порахованими" та сказати своє переконливе слово, то це буде під час маніфестації у Вашінґтоні в суботу, 26-го червня!

Совєтська пенетрація Африки

Прихід до влади комуністів в Анголі, яких всякими засобами піддержувала Москва, був, — на думку політичних спостерігачів, — тільки початком заходів совєтських володарів поширити і утвердити свої впливи в новопосталих африканських державах та закріпити на цьому континенті свою домінацію. На це вказують не тільки статистичні і дослідчі дані секретаріяту оборони ЗСА, опубліковані нещодавно в американській пресі, але також статистика британського міністерства оборони і таких же міністерств багатьох інших країн, що слідкують за поширенням совєтських впливів в Африці і Азії.

Згідно з цими даними, московські імперіялісти висилають до Африки не тільки допомогу зброєю, але також шлють туди своїх військових „дорадників" та цивільних розвідників, завданням яких є пенетрувати місцеве населення, звичайно бідне, і тому воно без застанови приймає совєтського зразка „соціялізм", який багато обіцяє, тим більше, що там ще й досі існує недовір'я, а то й вороже ставлення до західніх країн, ще так недавно колонізаторів Африки.

Таким способом Москва вже зуміла насадити своїх „дорадників" у багатьох країнах. Понад 1.000 в Сомалі, 200 в Уґанді, 120 в Ґвінеї, 50 в Нігерії, 33 в Малі і біля 30 в Мозамбіку, не згадуючи Анголі, де совєтських дорадників є безліч і де військові загони комуністичної Куби, під фактичним керівництвом совєтських офіцерів, являються окупаційним військом у тій новопосталій країні, як також пострухом для сусідів.

Виникає питання: чи Москва зуміє повністю закріпитись в Африці, чи, може, дуже чутливі на свою молоду самостійність американські лідери, зорієнтувавшись у цілях російських імперіялістів, скажуть совєтам, як це вже сказав їм єгипетський президент Анвар ель Садат — „забирайтесь" з нашого континенту? Покищо совєтська пропаганда й інфільтрація продовжується повною парою, без більших перешкод з боку інших великодержав, а головно З'єднаних Стейтів Америки, які щойно починають основно розробляти свою власну політику у відношенні до Африки і Китайської Народної Республіки, яка в першу чергу зацікавлена економічними зв'язками з „новим" континентом. Про ці заходи ЗСА і Китаю знають, очевидно, в Москві і тому там вирішили приспішити пенетрацію заходів в Африці, бо московські імперіялісти незвичні відступати з уже здобутих позицій, які вони опановали при допомозі великої пропагандивної і матеріяльної натуги, як також коштом нужди своїх власних громадян. Всякий імперіялізм, а тим більше російський, уступається тільки перед силою. І таку силу повинен йому протиставити Захід, якщо не бажає сам стати його жертвою.

Я. Гайвас

ЩЕ НЕ ПІЗНО!

В хвилині, коли читач матиме перед собою цю статтю, до виборів в Італії будуть ще тільки дні, або може навіть години. 20-21 червня ц. р. — це два вагомі дні в житті Італії, що можуть започаткувати серію подій не лише в тій країні, які так часто в історії були предтечею нових течій і рухів, але теж на европейському континенті. Комуністична партія Італії під проводом „реформіста" Енріка Берлінґера стоїть перед можливістю вийти на перше місце у тих виборах, у висліді чого важко було б не допустити її до участи в уряді. Існує навіть небезпека, що комуністична виборча перемога буде достатньо великою, щоб забезпечити компартії Італії можливість створити державне правління в коаліції зі соціялістами та ще може з деякими незначними партіями, яких в Італії не бракує.

Чи дійде до цього, покажуть уже найближчі дні. З досвіду знаємо, що на настрій і переконання виборця, який збирається іти до урни, впливає багато різних моментів, і зчаста рішення, котру картку кинути в урну, западає в останньому моменті. Покищо фаворитами на успіх є комуністи.. У цих виборах їдеться про велику ставку.

Перемога комуністів не лише ускладнила б положення в Італії, але вона стала б поштовхом до подібних розв'язок і в інших країнах, серед яких на черзі стоїть Франція, де вже від років існує блькосоціялістів і комуністів, що від довшого часу при різних виборах збирає половину, а в деяких випадках навіть більшість, голосів. Не бракує й оптимістів, які потішають себе, що перемога комуністів у Італії буде перемогою комуністичних „дисидентів", пропагаторів комунізму з людським обличчям", а тим самим вирвання з рук Москви домінації в комуністичному світі і перенесенням точки важкости в руки нібито „демократичних" комуністичних партій світу.

На витворення сучасної ситуації в Італії склалося, як завжди, чимало різних моментів. Серед них найважливішими були: брак будь-якої міцної національної правої партії, бо посталий після Муссоліні, як продовження фашизму Соціяльний Рух не зумів здобути ширших кіл населення; недолугість, розклад, безперспективність і моральний упадок партії християнських демократів, типової центристської формації, яка керувала Італією безперервно понад 30 років. Сьогодні ця партія — ще тільки тінь тих християнських демократів, що під проводом де Ґаспері вивели післявоєнну Італію з важкого положення. Їх кожна влада, а кожна система майже завжди падає завдяки своєму внутрішньому розкладові і невмінню вести країну, так і італійська християнська демократична партія розбита на фракції, пережерта корупцією, позбавлена візії і пляну на ближче і дальше майбутнє, дозріла до випущення влади з рук. З другого боку італійські комуністи, вийшовши з війни з авреолею відважних і рішучих підпільників та партизан, не дармували. Аж до 1947 року були вони в складі уряду; коли ж їх витіснено, вони присвятили всю свою енергію побудові сильного партійного апарату, поглиблення своєї ідеології і її поширенню серед широких кіл суспільства, в першу чергу серед його провідної інтелектуальної верстви. Не будучи при владі, комуністи не були відповідальні за зростаючі неполадки в країні, але мали вільну руку в безжальній критиці привладних елементів. Спріяла цьому гнучка реформістська лінія проводу італійської компартії. Вже за життя Толіятті ця партія виразно почала шукати свого італійського змісту. В добі лідерства Толіятті це не було легко, бо він самий в часі довгих років сидіння у Москві на різних керівних комінтернівських позиціях скотився до ролі сліпого знаряддя в руках вбивці Сталіна і божевільної політики російських комуністів. Повернувши до Італії після упадку Мусоліні, Толіятті не скривав своїх критичних оцінок, а в своєму славному тестаменті виразно засудив більшевизм і його нелюдське поступування. Деякі наступники Толіятті, а в першу чергу теперішній лідер Енріко Берлінґер, чи з тактичних міркувань, чи може з переконання, розходження з Москвою поглиблювали й політично підкреслювали. Це дало їм „право громадянства" в очах широких кіл населення і це було пригожим ґрунтом, який партія вміло використала.

Інша велика, властиво найбільша, протикомуністична сила в Італії, Католицька Церква, значно ослабила свої позиції на фронті боротьби з комунізмом. Політика зближення з Москвою, своєрідна дипломатична відлига, а навіть поважна явна й підкулисова дипломатична активність, зустрічі Папи з Громиком і іншими, а найважливіше — поїздки до Москви різних високопоставлених емісарів Ватикану не лише зробили комуністів сприйнятливими, але створили атмосферу „діялогу", „дружньої спільної дискусії". Отже, не можна дивуватися, що пересічний італійський громадянин почав і собі думати так само. Сьогодні Церква і всі національні політичні сили роблять напружені зусилля, щоб зліквідувати те, що вони самі накоїли. Та це нелегко. Бо ще й в додатку італійські виборці навчилися йти проти політики й поручень Церкви, коли минулого року двома третіми голосів відкинули гаряче пропоновану Ватиканом заборону розводів. „Засмакувавши" раз, італійці можуть повторити це знову.

При таких нещасливих передумовах зовсім не дивно, що різні провідні католицькі інтелектуали дали себе заманити кандидатами на виборчі комуністичні списки. Разом з ними пішли деякі донедавна провідні державні, а навіть військові діячі, як наприклад, представник Італії у Европейському Вільному Ринку, Альтеро Спінеллі, генерал авіяції Ніно Пасті, донедавна командир сектора летунської оборони НАТО, та інші менші.

Все це викликає величезне схвилювання і турботи на Заході. В деяких країнах, навіть у ЗСА, дехто попадає в паніку з цього приводу. А, власне, — це найгірше й найнебезпечніше. Та ще й непотрібне.

Боротьба з комунізмом і російським імперіялізмом мусить загострюватися, й саме тепер ми входимо в стадію такого виразного загострення. Воно є органічне й неуникнене, й без нього не буде ні рішення, ні перемоги „буде застій. Як поневолені Москвою народи не можуть добровільно залишатися в цій „тюрмі народів", так і вільні народи не можуть жити і розвива-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Володимир Барагура

СУДЬБА ТАЙВАНУ ПРИПЕЧАТАНА

Тайван (Формоза), що після перемоги червоного Китаю над Чан-Кай-Шеком стає остоєю національно-китайських сил, ніколи не відігравав принципової політичної ролі. Він завжди був тільки тактичним, хоч і важливим атутом у розгрі потуг, зацікавлених у далеко-східній політиці, а далі й у загально-світовому укладі політичних сил.

З хвилиною, коли політична конфігурація сил змінилася, тайванська карта втратила своє значення, а в консеквенції того доля Тайвану наближається до свого невідхильного кінця — він приречений на пропаще.

Є всі познаки на те, що після листопадових президентських виборів Тайван мирним шляхом ствержання суходільного Китаю з ЗСА перейде в руки червоних

Тайван (його столиця Тайпей), це острів на Китайському морі з населенням понад 9 мільйонів, у віддалі гарматного стрілу від материка. У 1895-1945 рр. належав до Японії. Від 1949 р. став осідком державного мужа, президента й ідеолога національного Китаю, генерала Чан-Кей-Шека, що знайшов там прибіжище після програної громадянської війни з комуністами. Сталося це за згодою теперішнього політичного опікуна, економічного добродія і мілітарного захисника Тайвану — ЗСА.

У час напружених відносин з червоним Китаєм американський уряд не раз заграв проти нього тайванську карту. Це було під час Корейської і В'єтнамської війни, коли комуністичні військові і партизанські сили цих країн діставали з китайського „заповідника" мілітарну підмогу, людські ресурси і постачання. Уповаючи на підтримку ЗСА, ген. Чан-Кай - Шек погрожував тоді інвазією на суходільний Китай, заздалегідь заповідаючи свою мілітарну перемогу і провал комуністичного режиму. Але ніколи своїх погроз не виконав...

З свого боку червоний Китай погрожував інвазією острова, навіть обстрілював його кількакратно з суходільних далекобійних гармат, але ніколи не зважився на десант з уваги на рішучу поставу американської фльоти.

Зріст мілітарної потуги комуністичного Китаю, факт посідання ним атомової зброї, зростання сили СССР і конфлікт з Китаєм та загроза світові обернули столик політичної гри в некорить Тайвану.

Передвісником його майбутнього приречення була перша поїздка до Китаю колишнього президента ЗСА Р. Ніксона, яка не обмежилася тільки до куртуазії, бенкетів і відвідин пінґ-понґової дружини, але мала в собі грізні зародки майбутньої долі острова...

Ніксон промостив шлях до нав'язання дипломатичних взаємин з червоним Китаєм. Як зізнав нещодавно на пресконференції Комісії для справ Китаю колишній заступник директора СіАйЕй Рей Клайн, Ніксон і його тодішній дорадник у питаннях національної безпеки Кіссінджер сторпедували заходи державного департаменту в 1971 р. закріпити за Національним Китаєм місце в ОН.

За твердженням членів державного департаменту від 1972 року, питання Тайвану неодноразово виринає в американсько-китайських дипломатичних розмовах, хоч речинець його остаточної розв'язки не встановлений.

Це зговорення двох урядів не перешкоджало Америці далі заявляти готовість додержати свої зобов'язання щодо Тайвану. Комуністи зі свого боку твердять, що розв'язку тайванської проблеми вони залишають часові, не вживаючи сили.

Не була випадковою і друга поїздка екс-президента Ніксона до Китаю, а решту довершили відвідини цієї країни през. Фордом і шанхайський комунікат.

Коли колумніст Вільям Рашер ставить тільки запит — „Чи президент Форд плянує порвати з Тайваном за ціну дипломатичних взаємин з Китаєм, як тільки стане затвердженим президентом після цьогорічних виборів?", — то конгресмен Лестер Вольф, який нещодавно на чолі Конгресової Комісії їздив до Китаю для „пізнання фактів на місці", цілком позитивно потвердив це питання під час публічного переслухання на тему національного Китаю перед Конгресовим Підкомітетом для Майбутньої Політики. За даними „Юнайтед Пресс Інтернешнел" Вольф сказав: „Адміністрація Форда плянує порвати вузли з національним Китаєм і після президентських виборів визнати повністю дипломатичні засмини з Китайською Народною Республікою".

Державний департамент цього твердження Вольфа не заперечив.

Згаданий уже Рей Клайн сказав на цьому самому засіданні: „Маю чітке враження, що члени державного департаменту зробили серйозне зусилля, щоб переконати президента в конечності визнання комуністичного Китаю під час його останньої там візити. Але покищо президент відклав це потягнення".

Одночасно члени державного департаменту приготовляють національно-китайських союзників, що, як тільки вибори скінчаться, ЗСА визнає червоний Китай зараз у перших місяцях урядування нової адміністрації, не зважаючи на те, що Пекін настоює, щоб американці перервали тепер зірвали мілітарний договір з Тайваном.

Речник департаменту ствердив, що през. Форд рішений завершити процес нормалізації взаємин з червоним Китаєм. Зрештою сам президент у гратуляційному листі з приводу номінації ҐуаКуофенґа новим прем'єром червоного Китаю запевнив його про рішенісь Америки остаточно завершити нормалізаційні стосунки обох країн на базі шанхайського комунікату".

Спостерігачі й аналісти підкреслюють вислів „остаточно завершити", бо досі Форд завжди вживав вислову „дальший процес покращання". Вжиття нового вислову має на меті запевнити прем'єра Китаю, що повне визнання вже за порогом, бо дотепершня серйозна перешкода на шляху до цього, а саме договір Вашінґтону з Тайпеї, незабаром буде усунена.

З уваги на виборчу кампанію Форд затримав свій лист в секреті, але радіо Пекін негайно його оприлюднило.

Лист през. Форда перестав бути таємницею і в Америці, бо конгресмен Волф явно сказав, що „відповідальні й авторитетні урядовці адміністрації поінформували його, мовляв, „формальне визнання Пекіну досі не довершилося через президентські вибори в листопаді, щоб не викликати політичної метушні, а також, щоб таке важливе рішення не в'язало майбутнього президента, який може не погоджуватися з такою політикою".

Але особисто Форд готовий визнати червоний Китай. Підтримує його в тому велика опитувана публічної опінії, яка висловилася за визнанням червоного Китаю, хоч і не коштом Тайвану.

На думку політичних спостерігачів, які базують її на твердженнях членів державного департаменту, доля Тайвану невідхильна, бо зміна взаємин між ЗСА і червоним Китаєм наступить незалежно від того, хто вийде переможцем у виборах — республіканці, чи демократи.

Колумніст В. Рашер песимістично ствержує: „Американський нарід є свідком, як його президент, що безпомічно спостерігає невдачу Південного В'єтнаму, виконує хідник з-під ніг ще одного нашого союзника".

Зміна закону про „Покинене майно" в стейті Ню Йорк

На підставі секції 301 Закону про „Покинене майно" в Стейті Ню Йорк банкові організації подавали писемний звіт Стейтовому Контролерові до 1-го серпня кожного року про рахунки, на яких 10 років не було жадних оборотів, крім дописаних відсотків. У 1976 р. цей закон змінено, а саме: треба зголошувати рахунки депозитів (ощадностей), на яких 5 років не було жадних змін, крім дописаних відсотків. Те саме відноситься до ощадностей, зложених на довший час (щадничі цертифікати), якщо від їх видання минуло п'ять років, а платність припадає перед 30-им червня того року.

Суми з проданих предметів, що містилися у вольтах, депозитових скриньках і т. п., по які власники не зголошувалися 5 років (перед тим було 10 років), та ще цілий ряд іншого майна, що перебуває у віданні банкових інституцій, яке тепер треба зголошувати, якщо протягом 5 років ніхто по нього не зголошувався. До того часу речинець був 10 років.

Це нагле зниження речинця до п'яти років можливо нажене до стейтової каси чимало легко придбаних фондів з великою кривдою для заінтересованих осіб, особливо власників невеликих ощадностей. Є чимало ощадних людей, які мають на своїх банкових книжечках якусь суму грошей, відложених на чорну годину. Їх ощадності зростають наслідком дописання відсотків, але поза тим нема ніякої зміни. Якщо такий стан триває 5 років, то на підставі закону, що зобов'язує вже цього року, такі рахунки треба до 1-го серпня зголосити Стейтовому Контролерові в Олбані, Н. И., а до 10-го листопада треба подати остаточний виказ рахунків, які до того часу не були урухомлені, а їх суму передати стейтовому урядові, як „покинене майно". Власник таких „покинених" грошей може жадати їх звороту, але це вимагає цілої бюрократичної тяганини.

Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Ню Йорку повідомляє своїх членів, які мають такі нечинні рахунки, окремими листами і в більшости ці члени урухомлюють свої рахунки. Бо для цього вистане вложити чи вибрати хоча б одного доляра, або затягнути позичку. На жаль, декотрі листи повертаються, бо дотичні члени не повідомили про зміну адреси.

Всі власники щадничих книжечок, цертифікатів, чи іншого майна в завідуванні банкових інституцій, повинні подбати, щоби їх майно не опинилося в завідуванні Стейтового Уряду в Олбані. Крім того було б дуже вказаним запитати стейтових законодавців, чому вони ухвалюють такі закони на шкоду своїх виборців.

Р. Р.

Юрій Тис

ПОВІСТЬ З ПОДВІЙНИМ ДНОМ

I

Розійшлися чутки і поголоски, нібито ,,Свято на оселі'', повість Богдана Нижанківського, — поява контроверсійна. Таке окреслення твору в розумінні багатьох наших людей рівнозначне з визначенням негативним, як щось підозріле, а то й шкідливе. Про те зі мною на цю тему ніхто не розмовляв, може тому, щоб не викликати ,,контроверсійної'' дискусії, або просто з тієї причини, що в нас завівся малошляхетний звичай — на появу друкованих публікацій не реагувати ні в пресі, ні в товариських розмовах.

Тільки дехто на мої запити відповідав нерадо, що сподівався від автора Б. Н. твору більш поважного, мабуть, на основі оцінки Бабая-Нижанківського у журналі ,,Терем'' ч. 4. Ще інші підсували думку, що автор звеличив діяльність деяких наших політичних організацій, або навіть і цілости еміграції.

Знайшов я і такого, який висловив своє переконання, що, як кожна збірнота, так і наша має свої негативні сторінки. Але про них треба мовчати, не писати і не друкувати. Автор, хоч написав цікаво, але перебільшив від'ємні сторінки подій та висміяв нашу громаду.

Усе це — одне велике непорозуміння. Повість ,,Свято на оселі'' сатирична, і тому автор може і мусить вживати техніки, яка притаманна сатирі. Звичайно, як у кожній сатирі, пародії чи ґротеску, під засобами легко видимого шару гумору, криється основна тема твору. Оця ,,поважна'', якої вимагають читачі.

Коли йдеться про уявний намір обезцінити таку чи іншу націоналістичну організацію чи інші політичні партії, то при уважному читанні бачимо, що автор не пропустив ні одної характеристики персонажів, яка б не була притаманною й існуючим організаціям. Маємо, наприклад, особу, яка висловлює думку, що накази приходять від проводу, а члени мають мовчати. Є і такі, що мають рукою, мовляв, усе те ні до чого; є такі, що прийшли ловити рибу або відпочивати; є ті, що з посвятою приготовили свято, центральною точкою якого є саджения дуба, як символу еміграційного патріотизму, призначеного для майбутніх поколінь; є й такі, що цю акцію висміюють.

Постають парадокси: невдоволені і ті, про яких нема згадки у книжці, згідно з їхньою думкою.

2

Один із визначних европейських політиків сказав колись: ,,Для нації, яка вміє сміятися сама із себе, не страшні ніякі кризи й трагедії. І коли існує така література, можна дивитися з оптимізмом у майбутнє''.

Яка це література? Це пародії, сатири, бурлеск, у яких стилістичним засобом є свідоме перебільшування значення описуваних подій та осіб, вживання контрастів, протилежностей у суміші трагічного з комічним, реального з недійсним, а теж зображування боязливого, як героя, нечесне — чесним, погане — хорошим.

Сатиричні твори появилися в Европі після повістей лицарського типу під кінець 16-го століття. Вони скоро розповсюдилися, прибираючи різні стилі і збагачуючись різними темами. Були оповідання про шахраїв, злочинців, крутіїв і злодіїв, які походили часто не тільки із суспільних низів, але теж і з шляхетських родів; вони були теж всякого роду нероби — ,,небесні птахи''. Ті твори писані з гумором, переплітані дотепами, а тлом були від'ємні суспільні умови життя.

Багато з тих сатир належить сьогодні до клясичної літератури. Українська еміграція може ознайомитися з одним із клясичних творів того роду в еспанській літературі, який появився у нас у перекладі Миколи М. Палія (видавництво Ю. Середяка) п. н. ,,Життя Лазарка з Тормесу''.

У нашій літературі цей жанр малопоширений. Писали сатири Т. Шевченко, В. Самійленко, І. Франко:

,,Ти, брате, любиш Русь,
Як дім, воли, корови...''

Як зразок з европейських літератур згадаю ще Ґю де Мопассана, який у сатиричному узагальненні зображував сучасну йому Францію, як самих злодіїв, хитрунів, спекулянтів тощо. Герої його повістей, як це характеризує журнал ,,Україна'' з Парижу, це повії, шулери та брутальні матеріялісти.

Кривим дзеркалом Галичини були наведені слова Франка, кривим дзеркалом Галини Журби ,,Далекий світ'' і таким же кривим дзеркалом еміграції є Богдана Нижанківського ,,Свято на оселі''.

Чому існує така література? Тому, щоб глибше увійти у довкілля, збентежити читача своєрідним стилем, навчити його сприймати не тільки те, що на поверхні твору, але і правду, що криється під поверхнею стилю, яким автор робить з великого мале, з малого велике, з наміром усунути зло. Врешті, щоб побуджувати голос сумління.

3.

Це перший раз, що Б. Нижанківський виявився сатириком у прозі. Досі його сильною стороною була поезія, в якій він вживав різнородних засобів: іронії, сарказму, парадоксів або легких іграшок, придибашок, присіканок. У цьому стилі Нижанківський-Бабай став справжнім майстром і неперевершеним.

(Продовження буде)

В Анголі судять білих чужинців

Люанда, Анголя. — Широкого розголосу в пресі набрала справа судового процесу, який розпочався тут у вівторок, 8-го червня ц. р., проти двох американських громадян і одинадцяти інших білих чужинців, яким „революційний народний суд" закидає участь в характері наємників по боці прозахідного угрупування т. зв. Народного Фронту для цілковитого визволення Анголі. Прокуратор зажадав для усіх підсудних кари смерти через розстріл. Обидвох американців — 21-річного Ґері Акера з Каліфорнії і 34-річного Даніеля Ґерґарда з Вашінґтону, боронить адвокат Роберт Цеснер з Колюмбус, Огайо. В вереду, 9-го червня, Цеснер розмовляв з обидвома оскарженими і доручив їм листи від родини, які були першим зв'язком з близькими від часу їхнього арешту. Інші оскаржені це 9 англійців, 1 ірляндець і 1 арґентинець. Суд відбувається при відкритих дверях, а міністер справедливости в теперішньому уряді Анголі Діоґенес Бовіда запросив на розправу 44 осіб, правників з 27 країн світу.

Станиця Братетва к. Вояків I УД УНА в Ст. Кетеринсі посвятила прапор

У неділю, 9-го травня ц. р. у Ст. Кетеринсі в Українському Чорноморському Домі, заздалегідь приготовано престіл, перед яким відправлено молебень і доконано посвячення прапора Станиці Братства к. в. ІД УНА. Молебень відправили і прапор посвятили отці пароxи обох українських церков, від Української Католицької Церкви о. д-р Н. Комар, а від Української Греко-Православної о. протоірей Ф. Легенюк. Прапори внесено від комбатантських, молодечих та інших організацій.

Потім жінки і дівчата під проводом п-і Бережук подали смачний обід. Вже під час обіду і зараз — опісля, відбулася офіційна частина, цебто коротка доповідь про значення прапора і про саму дивізію хор. Ігоря Чмоли. Привіти від Крайової Управи Братства, від сусідніх станиць, від голови Відділу КУК і від інших комбатантських, молодечих та різних організацій. Як головний доповідач так і ті, що складали привіти підкреслювали значення прапора для військової частини чи організації, а також твердили, що вояки першої дивізії УНА, хоч і в чужих одностроях, боролися з найбільшим ворогом України і тому є одним звеном у ланцюзі збройної боротьби українського народу. Тим же самим, воякам дивізії, що впали під Бродами чи на інших полях боїв, належиться така сама пошана як всім воїнам України.

Не можна поминути ще одного моменту, — перед, під час і після обіду, коли то куми посвячення прапора, вбивали цвяхи. Одначе майстер прапора зробив нам збитка, бо дав алюмінійовий держак, а туди ніяк не можна було вбити цвяхів. Тому й вигадали відзначувати кумів стяжками, а стяжки причіпали гарні дівчата, доні дивізийників. Так, мабуть, навіть краще для кумів, бо їм залишилася пам'ятка. Кумів зголосилося досить багато і давали добрі дари, бо 10 організацій і 24 особи вплатили і обіцяли разом на покриття коштів прапора 590 дол., за що Управа Станиці кумам вдячна.

Після цих двох офіційних частин перейдено до мистецької, яку започаткували молодці 65 років і більше, члени клюбу старших при Філії УНО під проводом професора П. Казанівського. Не багато їх співало, всього 10, але співали з таким ентузіязмом і любов'ю до української пісні, що присутні не лиш оплесками, але і нагородили їх повстанням з місць. Їм на зміну виступили наймолодші співаки і музиканти з гуртка „Коломия" під проводом Мих. Кобилецького, сина дивізийника. Хоча вони лиш кілька місяців тому зорганізувалися, то вроджують надію на успішний розвій.

Завершив мистецьку програму славний в Канаді і ЗСА хор „Гомін" при Осередку СУМ під мистецьким проводом Наталки Процьків-Скепас, яка заступала диригента Остапа Брезденя. Веселий дивізийник з Торонта п. Ковч, в хвилинах, коли змінялася сцена розвеселював присутніх дотепами.

По імпрезі один, старший від мене, мій приятель сказав: „Це була гарна культурна імпреза, бо не було задовгих промов". Я думаю, що цей вислів є великою нагородою для господаря імпрези Н. Кобилецького, голови Станиці Ом. Гаврилишина і інших, які імпрезу плянували і переводили.

Управа і активні члени Станиці придбали прапор і його посвячено. Це важливий крок у праці Станиці Братства. Проте, тепер перед нами ще важливіше завдання, приєднати до Братства інших дивізийників. Крім того всі члени Станиці Братства повинні придбати однострій, щоби було кому за посвяченим прапором маршувати і з ним виступати.

К. Ф.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з волі Божої відійшов з цього світу на 72-му році життя

бл. п. Мґр ЛЕОНІД ЛЕТНЯК

ПАНАХИДА в середу, 16-го червня 1976 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 17 червня 1976 року о год. 9:30 ранку в тому ж заведенні. По відправах Тлінні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо про участь в похороні і молитви за спокій Його душі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родина МЕЛЕШКО

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

У СІМНАДЦЯТИРІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТИ

св. п. проф. Михайла Олексійовича ВЕТУХОВА

першого президента УВАН у США
буде відслужена
ПАНАХИДА
в неділю, 20-го червня 1976 р.
після Служби Божої о 1-ій год. по пол.
НА МОГИЛІ ПОКІЙНОГО
на Українському Православному Цвинтарі
в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА АКАДЕМІЇ

„Боротьбою доброю я боровся. Дорогу скінчив, віру заховав (зберіг). Тепер приготований для мене вінець, який віддасть мені Господь, суддя справедливий"...

Цими словами св. Павла, можемо відважно попрощати

бл. п. Отця ТЕОДОРОВИЧА

що 18 квітня 1976 року у 79-му році життя відійшов до Вічности в місті Трой, Спол. Держ. Америки. Великий громадянин священик, передовий душпастир для своїх повірених душ, колишній старшина УСС, член багатьох українських товариств, а по при то по традиції нашого обряду жонатий священик, улюблений муж своєї дружини Віри, шанований тесть, стрийко, дядько, дідуньо і прадід.

Уроджений у Західній Україні, в часі Першої світ. війни перейшов воєнні змагання як старшина УСС, інтернований у польських таборах, а опісля по закінченні повних теольоґічних студій у Юґославії, висвячений Преосв. Нарадієм, займав душпастирські посади як парох Девитена, Юґославія, парох Ріпнева, повіт Кам'янка Струмілова, Західня Україна, душпастир переселенчих таборів у Німеччині, сотрудник у Вотервліті, США, а вкінці як парох Трой, США. Це той трудящий тернистий шлях душпастиря, громадянина, патріота і батька родини на протязі 53 років свого священства.

Слід згадати, що був посвоячений з бл. п. Ісповідником Віри бл. п. Преосвящ. Василієм Величковським, як його рідний вуйко.

Дуже жалібний похорон відбувся дня 22 квітня у Трою з місцевої церкви, що згуртував довкола домовини Покійного, багато вірних, родини, приятелів і душпастирів священиків. Священичими похоронами з поручення Преосвященнішого Владики Кир Йосифа Шмондюка занявся Всесвіт. Отець Монсін. Хрепта Стефан зі Стемфорду, США.

Залишилися опечалені: Дружина Віра, доньки Оксана Давидович, США, Марія Матвійчук, Канада, син Юрій, США, Ірена Родд, США, Ольга Кащак, США — дочки, зяті: о. Давидович, Чікаґо, Д-р Зенон Матвійчук, Канада, Дональд Родд, США, Андрій Кащак, США, невістка Марія Теодорович, також внуки і правнуки, своякн в Америці, Канаді, Україні і Юґославії.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім, що взяли участь в похоронах по

бл. п. Отцю ПАВЛОВІ ТЕОДОРОВИЧЕВІ

В першій мірі Всесвіт. Отцю Крилошанинові Володимирові Андрушкові за дуже гарне перепровадження похоронів в церкві, заняття похоронами та перепровадження поминок. Всесвіт. Отцю Монсіньйорові Стефанові Хрепта, що в імені Преосвященного Владики передав співчуття для Родини і за гарну промову на поминках. Всечеснішим Отцям: Монсен. Клементові Приймі, Монсен. Василеві Середовичеві, о. Крил. Смикові, о. Мудрому, о. Д-рові Бойсакові, о. Назаревичеві, о. Мішчишинові, о. Шустові, о. Гуміському, о. Кабаровському, о. Данусяр, о. Давидовичеві. О. Кулішеві від Православної Церкви за відправлення Панахиди, 20 квітня в похорон. заведенні і за відступлення залі, де відбулися поминки, та за теплі слова в часі поминок. Дуже дякуємо Управі Церкви, де бл. п. Павло був парохом і панам ветеранам п. Василеві Боднар, Василеві Коцур, ред. Іванові Дурбак, що так щиро зайнялися похоронами. — Рівнож щира подяка Представникам Народного Союзу п. Романові Гарасимів за всю поміч в похоронах, як рівнож за щирі слова під час поминків. Особливо дякуємо Ветеранам за відспівання улюбленої стрілецької пісні бл. п. о. Павла на Його гробі. Дуже дякуємо всім Паням з Парафії за приготовання так гарних поминок та зложення співчуття в часі похоронів. Дякуємо рівнож похоронному заведенню „Ліяги" з Трой за вміле переведення похорону.

В особливіший спосіб дякуємо Преосвящ. Митрополитові Кир Максимові Германюкові з Канади, за зложення співчуття для п. Віри — дружині і цілої родини на руки дочки Марії Матвійчук з Вінніпеґу і за відслуження Служби Божої. Дякую за співчуття о. Митр. Добрянському і о. Ст. Тарнавецькому з Вінніпеґу і за відправлення Сл. Божих.

Дуже дякую за глибокі співчуття від Родини, що не могли бути особисто присутні на похороні: Отцю і Пані Сиротинським з Торонта, Теодоровичам з Монтреалю, Галі і д-рові Давидовичам з Міннеаполіс. Дякую п. Юрієві і Пані Лопатинським, сестрінкам, і Панству Петришинам з Філядельфії. Щире спасибіг товаришеві зі шкільної лавки п. Михайлові Островерсі.

Вкінці дякую всім парафіянам з міста Трой, що так чисельно взяли участь в Панахиді і похоронах, як рівнож за їх щирі слова співчуття і квіти.

Рівнож дякую Всім, кого ми поминули, або не згадали, але будемо пам'ятати про всіх у наших щирих молитвах.

Дружина ВІРА ТЕОДОРОВИЧ і ДІТИ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього відійшов у Вічність 14-го червня 1976 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п. МИХАЙЛО КІЗИМА

народжений в Бережанах, Україна, проживши 79 років життя.

ПОХОРОН — в четвер, 17-го червня 1976 р. о год. 9-ій ранку з української католицької церкви Непорочного Зачаття в Гемтремк, на цвинтар Mt. Olivet.

В глибокому смутку:

дружина — МИХАЙЛИНА
сини — ВОЛОДИМИР з дружиною КАТРУСЕЮ
дочка — ЛЮБОМИРА з мужем РЕНЕ
внуки — МОТРЯ, ОЛЕГ, ЛЕСЯ, ХРИСТЯ, ОЛЕНА, МАРТІН, ЕНН МЕРІ, ОДЕТ
правнуки — ДАВИД і КРИСТОФ
Ближча і дальша Родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 13-го червня 1976 року упокоїлася в Бозі в Кліфтоні, Н. Дж., наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п. АННА БІЛОБРОН

народжена на Полтавщині, Україна.

ПОХОРОН — в середу, 16-го червня 1976 р. з похоронного заведення Burnadz Funeral Home до української православної церкви св. Марії, а опісля на український цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

чоловік — ПЕТРО
донька — НАДЯ ЯРЕМЕНКО з чоловіком АНДРІЄМ
син — ІВАН з дружиною СУСАННОЮ
внуки — АДРІЯНА і СИЛЬВІЯ
брат — ІВАН в Арґентіні
і ближча і дальша Родина

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. КАТЕРИНИ А. ХОМЯК

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені

21-го червня 1976 року
в Соборі СВ. СОФІЇ в РИМІ
в Церкві СВ. МИКОЛАЯ в ТОРОНТО
в Церкві СВ. МИКОЛАЯ в ГАМІЛТОНІ
в Церкві ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ у ВАШІНҐТОНІ

і 28-го червня 1976 року
в Церкві ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ в ОЗОН ПАРК, Н. Й.

ОЛЕКСАНДЕР ХОМЯК
МАРТА БОГАЧЕВСЬКА-ХОМЯК
РОСТИСЛАВ Л. ХОМЯК

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

він сам не має можливости тепер це сказати. Він бажає політичного азилю в ЗСА. Це він мене просив переказати.

ЗАПИТ: Який стан здоров'я у вашого чоловіка?

ВІДПОВІДЬ: Я бачила його вже три рази в Інституті. Останній раз я поїхала туди з нашим сином, а 7-го червня туди поїхав його батько. Він був дуже ослаблений, але тепер його годують краще і нам дозволяють посилати йому харчі.

ЗАПИТ: Заки його перевезено до Інституту, чи совєтські власті повідомили його або вас про це, що його уважається психічно хворим?

ВІДПОВІДЬ: Після його голодівки півтора року тому, мій чоловік сказав мені, що він не знає, чи його перевезуть до табору, бо йому грозили психіятричною лікарнею. Психіятр Рогов, який був членом медичної обслуги у Владімірській тюрмі, погрожував багатьом особам психіятричною лікарнею. Він дослівно казав: „Я ще вкину тебе до дому варятів".

ЗАПИТ: На вашу думку, чому совєтські власті вирішили піддати Валентина Мороза психіятричному баданню якраз тепер. Чейже засуд був на шість років ув'язнення, три роки в таборі праці, а тоді п'ять років внутрішнього екзилю. Тому, що його строк ув'язнення скінчився, він повинен бути перевезений до табору, де умовини лагідніші?

ВІДПОВІДЬ: Я думаю, тому, що до цього часу його могли держати у в'язниці. А тепер його повинні перенести до табору, де умовини трошки лагідніші, де дозволяється на особисті відвідини. Вони можуть дозволити навіть день, а то й два; там він міг би працювати, а не сидіти цілий час в келії; там він міг би бути серед друзів. Очевидно, це має велике значення для Валентина, але вони не хочуть дозволити йому на ці кращі умовини. І він це знає. Він каже, що півтора року тому йому грозили психіятричною лікарнею. Чому ж тоді його не піддали психічному баданню? Бо вони хотіли держати його у в'язниці ще півтора року в неможливих обставинах. Тепер, коли закінчує свій шестирічний строк ув'язнення в жахливих умовинах, коли йому повинна прийти полегша, то вони видумали нові тортури. Він так думає.

ЗАПИТ: Коли можна сподіватися рішення в справі вашого чоловіка?

ВІДПОВІДЬ: Вони кажуть, що рішення можна сподіватися в половині червня. 10-го червня сповниться місяць від його перебування. Мені сказано, що лікарські бадання триватимуть місяць, або можливо 40 днів. Проте, коли я відвідувала його останнього разу, мені сказано, ще ця процедура може протягнутися кілька днів довше.

ПИТАННЯ: Як він видержує психічно під цим натиском?

ВІДПОВІДЬ: Він держиться цілком добре. Він здоровий і настоює на цьому, що він не прийме ніякого рішення щодо оцінки його психічного стану, доки не буде контакту з експертами зі Заходу.

ПЕТАННЯ: На вашу думку, як поступить уряд з вашим чоловіком?

ВІДПОВІДЬ: Я сподіваюся, що все ж таки його не посадять до психіятричної лікарні, але проголосять його психічно здоровим і повернуть його до табору.

ПИТАННЯ: Чи було б побажане, щоб на цих баданнях був присутній психіятр з Америки? Чи існує така можливість. Можливо, їм просто на це дозволять. Проте, очевидно варто спробувати. Можливо, що вони дістануть дозвіл, інакше як можна доказати, що він здоровий, а він дефінітивно — рішучо здорова людина.

ПИТАННЯ: Чи ви знаєте, котрі психіятри з Інституту причасні до справи вашого чоловіка? На Заході існує велике зацікавлення, хто саме ці психіятри, що займаються цією справою.

ВІДПОВІДЬ: Мені багато не говорять, але знаю, що психіятр, який ним займається, — це Марта Селексівна. Більше нічого я не знаю.

ПИТАННЯ: Вашого чоловіка перевезли до Сербського Інституту. Чи це пов'язане з посиленням натиску совєтських властей на дисидентський рух взагалі, чи це, можливо, реакція совєтського уряду на це, що робиться в обороні Валентина Мороза на Заході?

ВІДПОВІДЬ: Мені цілковито незрозуміло, чому вони так поступають. Безсумнівно, що це бралося до уваги раніше, бо у в'язниці з ним обходилися так, як з ніким іншим перед тим.

Він зносив знущання всякого роду типів, ось таких як ці, що чотири роки тому його порізали. Він мав неправдоподібних сусідів, різного роду бандитів, горлорізів. Він проводив неправдоподібно довгий час в одиночці, майже чотири роки. В кожному разі, для нього створено дуже важкі умовини. Можливо, що це вже було дуже давно, що на нього чекала психіятрична лікарня. Йому не погрожували. Тому я не думаю, що це має зв'язок з якимнебудь натиском проти дисидентського руху.

ПИТАННЯ: На Заході існує розбіжність в питанні, яка тут акція оборони дає позитивні результати, чи може пошкодити. Яка ваша думка?

ВІДПОВІДЬ: На мою думку, це може принести позитивні наслідки. Я вважаю, що коли б не було вияву публічної опінії, він просто помер би під час його п'ятимісячної голодівки в 1974 році, протестуючи на відносини у в'язниці. Вони прямо були б його списали, кажучи: „Хай здихає з голоду". І так воно було, усе ж таки вони його штучно відживляли. Лікарі слідкували за ним і в деякій мірі його бадали. В кожному разі вони не дозволили йому вмерти. Я зверталася за допомогою до світового психіятричного товариства, до різних країн, до українців в Канаді і ЗСА і до американського Конгресу.

ЗАПИТ: Який ефект мали на положення вашого чоловіка пропозиції професури для нього Гарвардського і Бравнського університетів?

ВІДПОВІДЬ: Це важко сказати. Насамперед, я не одержала другої пропозиції з Гарварду. Я чула про таке повторене запрошення. Виглядає, що воно десь загубилося на пошті. Я сказала йому про перше запрошення тоді, як він вів голодівку. І щойно тепер я знову сказала йому про це.

ЗАПИТ: Як маються справи для вас і для вашого сина. Чи маєте які неприємності?

ВІДПОВІДЬ: Тепер я не маю жадних неприємностей. Але я мала такі неприємності тоді, як він голодував.

ЗАПИТ: Як ви думаєте, чи совєтський уряд вибрав Валентина Мороза з-поміж багатьох політичних в'язнів для спеціяльного трактування?

ВІДПОВІДЬ: Так, я так думаю. Я думаю, що це своєрідне знущання з боку КҐБ — совєтської секретної поліції.

ЗАПИТ: Чи ви думаєте, що це має зв'язок з тим, що ваш чоловік став символом усього українського руху спротиву?

ВІДПОВІДЬ: Я думаю, що спочатку так було. Тепер я думаю, це тому, що він написав есей „Репортаж із заповідника ім. Берії", в якому виявлено дуже гострі деякі аспекти совєтського життя. Можливо, що вони сердиті на нього за цей есей.

ЗАПИТ: Чи могли б ви нам сказати, до якої міри дисиденти поодиноких національностей Совєтського Союзу співпрацюють між собою? Наприклад: українці і жиди, українці і росіяни?

ВІДПОВІДЬ: Я думаю, що порядні люди між росіянами, між жидами, між українцями будуть підтримувати один одного.

ЗАПИТ: Мавши на увазі підписання Гельсінкської декларації та збільшуване зацікавлення в світі проблемою людських прав, чи ви думаєте, що совєтський уряд тепер респектуватиме людські права більше, чим досі? Чи ви оптимістичні в цій справі?

ВІДПОВІДЬ: Ні, я не дуже оптимістична щодо цього.

ЗАПИТ: Чи маєте ще що додати, щонебудь сказати американській публіці?

ВІДПОВІДЬ: Я бажаю висловити вдячність за те, що американська громадськість зацікавлена долею мого чоловіка і я вдячна за те, що тут я не сама. Під час зустрічі з Валентином я йому сказала, що нарід дуже ним зацікавлений. І це підснесло його на дусі. Також він відчув, що він не самітний. (Кінець інтерв'ю у „Вашінгтон Стар", до якого додано також фотознімки Валентина Мороза і окремо Раїси Мороз).

Бідні найбільше потерпіли...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

висилкових бюр — 400 пачок чекало на остаточне закінчення виписування формулярів для пересилки. Властитель сказав, що один такий пакунок важить 25 до 40 фунтів і пересилка його коштує 350 дол.

Інший власник розповів, що висилкові аґенції не заробляють багато грошей на пересилці. З кожного пакунка їм залишається коло 10 дол., з якого половина суми йде до головного висилкового бюра, а решта залишається для них, щоб перевезти пачки на пошту і для чистого зиску. Всі властителі висилкових аґенцій ствердили, що коли люди перестануть висилати пачки до ССCP, то вони не зможуть далі провадити бюр. Один із власників висилкових підприємств заявив, що коли припиняться висилки, він мусить перейти на продаж харчових продуктів.

Всі годяться з тим, що треба зайняти офіційне становище щодо підвишок. Під сучасну пору в Москві є представники більших висилкових американських аґенцій і вони, побоюючись консеквенцій, стараються ситуацію наладнати. Тому деякі люди радили чекати з акцією аж на їх поворот, а інші знову заохочували започаткувати страйк, щоб збити високі тарифи.

Спекуляція совєтського уряду тут ясна: підвищивши мито на посилки, вони відтинають єдине джерело допомоги — не тільки самим дисидентам, але й їхнім родинам та взагалі багатьом, що цього потребують.

Один власник висилкової аґенції сказав, що Москва встановила цю підвишку, щоб доказати, що американська економіка занепадає. Наприклад, якщо родина в Україні не отримає посилки, совєтський уряд зможе це пояснити „страшною кризою в Америці".

КАНАДСЬКІ НАУКОВЦІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

слав до прем'єр-міністра Труда, генерального секретаря ОН Вальдгайма і Міжнародної організації здоров'я, телеграму в обороні Мороза, Плахотнюка й інших українських політв'язнів. Цю телеграму підписали понад 10,000 осіб і з огляду на її довжину телеграфічна агенція надавала її два дні (почавши 8 червня, а закінчили 10 червня).

З канадських психіятричних і медичних кіл, як рівнож від поодиноких осіб та установ, до Інституту ім Сербського були вислані численні протестні телеграми. Багато телеграм з проханням інтервенції були також вислані до канадського міністра закордонних справ Мек Екена і прем'єр-міністра Труда.

Комітет закликає дальше слати протестні телеграми до Інституту ім .Сербського:

USSR Serbsky Institute
of Forensic Psychiatry
Moscow G-3 Kropitkinski
Pereulok 23

та до відповідних урядових чинників в західньому світі. Комітет також просить українську громаду дальше підтримувати матеріяльно його оборонні заходи. Адреса Комітету:

Committee for the Defense of Valentin Moroz 191 Lippincott St., Toronto, Ont. 145S 2P3 Canada.

Матура в Ст. Кетеринсі

Яке відрадне явище, що хоча невеликий, одначе все таки певний відсоток української молоді, не зважаючи на обставини, вивчає українїстику, наснажуючись українською духовістю. До цього відсотка належать і цьогорічні абсольвенти Курсів Українознавства ім. І. Котляревського, спонзоровані місцевим Відділом КУК під головуванням знаного суспільного діяча, місцевого адвоката Б. Долішнього.

Я мав нагоду 17-го квітня ц. р. слухати відповіді абсольвентів при матурі, як теж бути 15-го травня на їх градуаційному бенкеті. Це все діти, роджені в Канаді, і мені, як старшому вже педагогові, приємно ствердити, що доки ми маємо таких дітей, то немає побоювань, що ми розгубимося на велелюдних шляхах поза Україною.

На кінцевому курсі навчали: катехити обох наших віровизнань — о. д-р М. Комар і о. прот. Ф. Легенюк, управитель курсів Д. Казанівський і вчителі Т. Ткаченко і п-і І. Гарас. Остання, це молода вчителька державних шкіл, її серйозність до знання і вмілий підхід до учнів дає запоруку дальшого росту Курсів.

Гарний успіх Курсів треба завдячувати теж батькам під проводом працьовитого і енергійного Миколи Лужби. Це головно завдяки йому добре зорганізовано фінансові школи, як теж добре підготовано бенкет.

Бенкет був рівночасно десятирічним Ювілеєм Курсів. Вміло проводила ним Богданна Роздольська, одна з найкращих, перших абсольвентів Курсів. У своєму виступі, вона сказала: „Нас — перших абсольвентів було 16. Якщоб ми менше виголошували патріотичних промов, а більше об'єднано і зі спільним зусиллям працювали, бодай в ділянці нашого шкільництва, то сьогодні не 12, а значно більше мали б абсольвентів".

Промов на бенкеті було досить, але тут лише зафіксую слова одного з батьків — П. Дякова. Між іншим, він сказав: „Учімось від колишніх наших селян як вести організаційну працю. Жадна „Рідна Школа", ані „Просвіта", ні „Кооператива", ні „Сільський Господар" не були по села дубльовані". Промовець хоч невиразно висловився, проте всі зрозуміли, що в нього на думці існування на терені Ст. Кетеринс двох Курсів Українознавства, при КУК і при СУМ. І дійсно, чомусь досі наша громада ще не доміркувалась, що з об'єднаних курсів була б більша користь, так щодо обсади вчителями, як і щодо їхнього фінансування, бо субвенція уряду узалежнена від кількости учнів. Чогось нам тут бракує — або колишніх свідомих наших селян, або тодішніх їхніх просвітителів, а може й польського бука.

Дипломи під час бенкету одержали: Бідочка Михайло, Гриб Маруся, Дяків Євгенія, Захарчинська Неля, Кротенко Галя, Лужба Андріян, Лупул Леонід, Луців Христя, Сьолковська Ліда і Костецький Богдан та Тиховецька Степанія, яких відзначено ще й грамотами за найкращі успіхи в науці.

Сьолковська Ліда і Луців Христя гарними словами подякували вчителям і батькам за їхню працю і дбайливу опіку. Адвокат О. Бабій, голова Шкільної Референтури при Відділі КУК, в кінцевому слові висловив подяку всім, що чимнебудь причинилися до завершення праці на курсі, а зокрема влаштували корисний і приємний вечір. Після офіційної частини почалася забава. Батьки з радістю і гордістю споглядали на своїх дітей, як вони з молодечим запалом закружляли у танцях.

Бойчук Іван

Успішна виставка Маріяна Борачка

Із відкриттям виставки мистця-маляра Маріяна Борачка, яка відбувалася протягом тижня, почавши з 25-го квітня ц. р., в галерії „Фокус" Ірини Мороз-Шумської в Торонті, українська спільнота звернула увагу на мистецький уклад індивідуальної виставки мистця, а також на його великий талант. Маріян Борачок, хоча не новик і має вже великий мистецький дорібок, публічно вперше виступив в Торонті, і тут знаменито здав свій дебют.

На питання: „Чому, маестро, так довго треба було чекати на вашу виставку, чому ви „ховали" такий великий мистецький талант, а з ним і свій вже великий дорібок?" — Гейби, засоромлений, скромний мистець відповів: „Друже, не було часу! Наперед треба було працювати на хліб насущний, а потім — по „вуха" громадська праця, яку в моєму житті, я завжди ставив на перше місце". І хто знає мистця і його многогранну громадську працю, цей погодиться на цю відповідь, немов на підтвердження якої, мистець виставив цілий ряд прецизно зібраних і укладених альбомів із знімками, статтей і дописів, у яких зібрано велику частину історії українських спільнот по обох боках ріки св. Лаврентія в ЗСА і Канаді, і його власної.

Понад 40 композицій естетично укладених і виставлених образів, пересічного і більшого формату, з різною тематикою — говорять самі за себе. Вишукана елеґантність, смак, справжня естетика, згармонізовані у дбайливо підшуканих кольорах, уводять глядача у зацікавлення і призадуму. Образи говорять за себе: кольорами, формою, змістом, його власною мовою, особистим почуванням і розумінням.

Мистець закоханий у народному мистецтві. Не чуже йому архітектурне зацікавлення, природа, та понад усе глибока філософічна символіка. Здається не кожен зуміє так прецизно пов'язати портрет дівчини в народному строю до деталів із чудово виконаною вишивкою, гуцула у гуцульському строю, дівчину з Києва, Полтави, Бучача, дівчину з бандурою, писанку та інш. Св. Софія, св. Юр, церква в Гантері, старі замки, тематика українського села і б. інш., все це постало на тлі архітектурного зацікавлення мистця. Природа, квіти, краєвиди, у яких соняшник радіє з відблиском золотих українських ланів пшениці. А яка символіка! Два сини на конях, третій при лоні матері, ідуть своїми дорогами, у бій за Україну! Св. Ольга, або Мати Божа — мозаїка з олії, чудова річ — великий талант. Божественне обличчя, біла голова і борода Пророка-Святця. Його очі глядять із Свято-Юрської гори і благословлять усіх, розкиданих по цілому світі дітей України.

Це заледве кілька спостережень, для підтвердження, що Маріян Борачок дійсно великий талант. Він, як і його брат Северин — обдаровані великими талантами; ішли вони обидва своїми, окремішніми мистецькими шляхами, проте в багатьох випадках себе знаменито доповнюють, створюючи можливості розвитку українського малярського мистецтва.

Виставку відвідало поважне число гостей, хоча це був час поміж святами. Сподіваємось, що добрий початок зроблено. Внезабарі, згідно з інформаціями мистця, він плянує влаштувати такі виставки у багатьох містах ЗСА і Канади, а притім ще раз повторити її також у Торонті.

Ця перша мистецька виставка уможливила нам познайомитися із талантом і творчою видатністю Маріяна Борачка, що в поєднанні з його активністю, ідейністю і любов'ю до рідного — дають великі можливості мистцеві здобути нові успіхи.

В. Дідюк

ЩЕ НЕ ПІЗНО!

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тися під постійною загрозою Москви. Демократичні системи світу ніколи не виграють конкуренційної боротьби з комунізмом шуканням злагоди і відступом та шуканням „діялогу". Італійська ситуація є пригадкою на часі. Італійська „виборча битва" є тільки сиґналом, справді тривожним, серйозного загострення. А такий чи інший вислід виборів в Італії — це ані не кінець конкуренції і боротьби поневолених і ще вільних народів з аґресором, ані навіть не кінець кризи в самій Італії. Після цих виборів прийдуть дальші. А крім цього найважливіше: раніше чи пізніше світ мусить перейти лекцію, як відбивати владу з рук комуністам. Дотепер майже без вийнятків, коли не враховувати мадярської комуністичної авантюри Белі Куна в 1919 році, або недавньої чілійської драми, не знайшлися сили, що вміли б відібрати владу з рук комуністів. А таке мусить прийти!

І тому загрозлива італійська ситуація аж ніяк не може породжувати капітулянтських і „кінецьсвітніх" настроїв. Коли б навіть „італійська битва" випала невдало для національних сил, війна триватиме далі. І тому в ніякому разі не можна потурати поширюваному: „запізно". Навпаки, приклад Італії мусить бути алярмом, викликати протверезіння, повернути національні суспільства та їхні керівні кола до життєвого реалізму, до напруги всіх сил. На життєву творчість, на боротьбу ніколи не є запізно. Боротьба систем, в середині якої знаходимося ми, триває завжди довго, а остаточно виграє в ній той, хто має вірнішу візію майбутнього, кращу концепцію організації життя, важче працює та міцніше боронить своїх позицій.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1976 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Говп Авеню. Проситься чл. взяти участь. — В. Марущак, рек. секр.